Thông điệp Vesak 2026 từ Vatican: Chung tay kiến tạo hòa bình

ISSN: 2734-9195 17:15 12/05/2026

Bộ Đối thoại Liên tôn Vatican nhấn mạnh tầm quan: Theo văn kiện, hòa bình không đơn thuần là khát vọng chính trị hay sự vắng mặt của xung đột vũ trang, mà là điều bắt đầu từ chính trái tim con người.

*Trong thông điệp nhân **Đại lễ Vesak** 2026, Bộ Đối thoại Liên tôn của Vatican mời gọi Phật tử và Kitô hữu cùng chung tay xây dựng một nền "hòa bình không vũ trang và có sức hóa giải", được đặt nền tảng trên lòng từ bi, đối thoại và sự chuyển hóa nội tâm.*

Trước thềm Đại lễ Vesak 2026, Bộ Đối thoại Liên tôn thuộc Vatican đã công bố thông điệp thường niên gửi đến các cộng đồng Phật giáo trên toàn thế giới, mời gọi Kitô hữu và Phật tử cùng đồng hành trong việc nuôi dưỡng điều mà văn kiện gọi là "một nền hòa bình không vũ trang và có sức hóa giải".

Các nhà sư Phật giáo tham gia lễ hội Vesak trước chùa Borobudur, tỉnh Trung Java, Indonesia (Nguồn: AFP)

Thông điệp được ký bởi Hồng y George Jacob Koovakad, Tổng trưởng Bộ Đối thoại Liên tôn, cùng Đức ông Indunil Janakaratne Kodithuwakku Kankanamalage, Tổng Thư ký Bộ. Thông điệp vừa gửi lời chúc mừng nhân dịp Đại lễ Vesak thiêng liêng, vừa là suy tư về hòa bình trong bối cảnh thế giới đang bị bao phủ bởi chiến tranh, chia rẽ và sự mất lòng tin ngày càng gia tăng.

Vesak là gì?

Vesak là một trong những lễ hội quan trọng nhất của Phật giáo, tưởng niệm ba sự kiện trọng đại trong cuộc đời **đức Phật Thích Ca Mâu Ni**: Đản sinh, Thành đạo và Nhập Niết-bàn.

Đại lễ được cử hành trong nhiều truyền thống Phật giáo khác nhau, từ các cộng đồng Theravāda (Phật giáo Nguyên thủy) tại Sri Lanka và Đông Nam Á cho đến các truyền thống Đại thừa và Kim Cương thừa trải dài khắp Đông Á và vùng Himalaya. Đây là dịp để cầu nguyện, quán chiếu, thực hành lòng từ bi và làm mới lại sự cam kết đối với giáo pháp của đức Phật.

Dù các truyền thống Phật giáo có thể tiếp cận giác ngộ và Niết bàn theo những góc nhìn thần học khác nhau, Vesak vẫn là dịp tưởng niệm chung về cuộc đời, sự tỉnh thức và di sản tâm linh trường tồn của đức Phật.

Theo Âm lịch, thời gian tổ chức Vesak ở mỗi quốc gia có sự khác biệt, tại nhiều nơi, lễ chính diễn ra trong một ngày, tuy nhiên các hoạt động cầu nguyện và thực hành tâm linh thường kéo dài nhiều ngày, đặc biệt tại các tu viện và tự viện.

Trong thông điệp gửi trao, Bộ Đối thoại Liên tôn Vatican nhấn mạnh tầm quan trọng của các thực hành ấy. Theo văn kiện, hòa bình không đơn thuần là khát vọng chính trị hay sự vắng mặt của xung đột vũ trang, mà là điều bắt đầu từ chính trái tim con người.

Trích dẫn Thông điệp Ngày **Thế giới Hòa bình** 2026 của Giáo hoàng Leo XIV, văn kiện viết: “Hòa bình hiện hữu, luôn muốn ngự trong chúng ta. Hòa bình mang sức mạnh dịu dàng để soi sáng và mở rộng sự hiểu biết của con người, đồng thời chống lại và vượt thắng bạo lực”.

Thông điệp tiếp tục nhấn mạnh rằng, ngay cả khi mong manh, hòa bình vẫn cần được gìn giữ “như một ngọn lửa nhỏ đang bị đe dọa bởi những cơn bão của hận thù và sợ hãi”.

Trong bối cảnh chiến tranh tiếp diễn, chủ nghĩa dân tộc sắc tộc, tôn giáo gia tăng, cùng điều mà Bộ gọi là “sự thao túng tôn giáo”, văn kiện cảnh báo nhân

loại đang có nguy cơ rơi vào “vòng xoáy nguy hiểm của nghi kỵ và thù địch”.

Trong bầu không khí ấy, thông điệp cho rằng các truyền thống tôn giáo có trách nhiệm đặc biệt: không làm sâu thêm chia rẽ, mà cần góp phần hàn gắn từng lằn ranh.

Thông điệp cũng khẳng định rằng “thiện lành thực sự có sức hóa giải”, có khả năng phá vỡ “vòng luẩn quẩn của nghi ngờ” và mở ra “những con đường tưởng chừng không thể có”.

Giáo lý Phật giáo

Một trong những đoạn kinh Phật được trích dẫn nổi bật là câu kệ thứ năm trong *Kinh Pháp Cú* (*Dhammapada* - tập hợp các lời dạy ngắn gọn của đức Phật, thuộc Kinh tạng Pāli và là một trong những bản kinh được đọc rộng rãi nhất của Phật giáo Theravāda).

Câu kệ được Bộ Đối thoại Liên tôn dẫn lại như sau: *“Hận thù không thể được dập tắt bằng hận thù; chỉ có không hận thù mới diệt được hận thù”.*

Đoạn kinh phản ánh một chủ đề xuyên suốt trong giáo lý Phật giáo: sân hận sẽ tiếp tục duy trì khổ đau, trong khi lòng từ bi và sự tu dưỡng nội tâm có thể chấm dứt vòng xoáy ấy.

Thông điệp cũng dẫn *Kinh Từ Bi* (*Metta Sutta* - bản kinh nổi tiếng về tâm từ trong Phật giáo). Từ “metta” chỉ lòng từ phổ quát, tức tình thương vô ngã được trải rộng đến mọi chúng sinh không phân biệt.

Bản kinh viết: *“Đừng ai lừa dối hay khinh miệt bất cứ chúng sinh nào. Đừng ai vì sân hận hay ác ý mà mong điều tổn hại đến kẻ khác”.*

Được tụng đọc phổ biến tại cả tự viện lẫn gia đình phật tử, *Kinh Từ Bi* giữ vị trí quan trọng trong đời sống cầu nguyện và thiền định của Phật giáo. Bản kinh mời gọi người thực hành nuôi dưỡng lòng từ bi ngay cả đối với những người bị xem là đối nghịch hay thù nghịch.

Truyền thống Kitô giáo

Thông điệp của Bộ Đối thoại Liên tôn tiếp tục đặt những giáo huấn ấy song hành với lời dạy của Chúa Kitô trong Tin Mừng theo Thánh Matthêu: “Hãy yêu kẻ thù và cầu nguyện cho những kẻ ngược đãi anh em” và “Phúc thay ai xây dựng hòa bình”, qua đó nhấn mạnh điều mà văn kiện xem là sự hội tụ tâm linh sâu sắc giữa Phật giáo và Kitô giáo.

“Cả hai truyền thống đều gặp nhau”, thông điệp viết, “ở việc hướng con người đến một nền hòa bình được sống thực, nền hòa bình hóa giải trái tim trước khi hóa giải bàn tay”.

Thay vì chỉ hiểu hòa bình như điều được áp đặt từ bên ngoài, thông điệp nhấn mạnh đến sự chuyển hóa nội tâm, có khả năng tái định hình chính xã hội loài người.

Các nhà lãnh đạo tôn giáo được mời gọi đối thoại

Thông điệp tiếp tục khẳng định rằng nền hòa bình như thế đòi hỏi nhiều hơn những cử chỉ mang tính biểu tượng hay ngôn ngữ ngoại giao.

Theo văn kiện, các nhà lãnh đạo tôn giáo được mời gọi trở thành “những đối tác chân thành trong đối thoại và là tác nhân đích thực của hòa giải”, trong khi các tín đồ được khuyến khích trở thành “những người kiến tạo hòa bình”.

Lời kêu gọi ấy càng trở nên cấp thiết trong thời đại mà tôn giáo đôi khi bị khai thác để biện minh cho sự loại trừ hoặc bạo lực. Bộ Đối thoại Liên tôn cảnh báo trước thái độ im lặng và thờ ơ, đồng thời kêu gọi các cộng đồng không trở thành đồng lõa vì sợ hãi.

Thay vào đó, mỗi cộng đồng tôn giáo cần trở thành nơi “thù địch được vượt thắng bằng gặp gỡ, nơi công lý được thực thi và sự tha thứ được trân trọng”.

Chiều sâu nội tâm của hòa bình

Phần cuối thông điệp nhấn mạnh đến chiều kích nội tâm của hòa bình. Gợi nhắc cả thực hành quán niệm của Phật giáo lẫn truyền thống cầu nguyện của Kitô giáo, văn kiện cho rằng sự tĩnh lặng, chiêm niệm, nhẫn nại và những hành động thiện lành hằng ngày chính là nền tảng để xây dựng hòa bình.

Theo Bộ Đối thoại Liên tôn, hòa bình không chỉ được nuôi dưỡng qua các cuộc đàm phán quốc tế hay những tuyên bố công khai, mà còn trong các mối quan hệ đời thường của con người, nơi con người từ chối báo thù, can đảm tha thứ và vẫn lựa chọn hy vọng ngay cả khi hòa giải dường như là điều bất khả.

“Hòa bình không phải là ảo tưởng hay lý tưởng xa vời”, thông điệp khẳng định. “Đó là một khả thể có thật, đã được đặt trong tầm tay chúng ta, đang chờ được đón nhận và sẻ chia”.

Khép lại thông điệp, Bộ Đối thoại Liên tôn tái khẳng định niềm hy vọng rằng phật tử và Kitô hữu sẽ ngày càng cùng nhau trở thành “những chứng nhân của

nền hòa bình có sức hóa giải”, một nền hòa bình có khả năng chữa lành những thương tổn, hàn gắn các mối quan hệ rạn nứt và mở ra những chân trời mới cho nhân loại.

Tác giả: **Francesca Merlo/**Chuyển ngữ và biên tập: **Thường Nguyên**

Nguồn: https://www.vaticannews.va/en/vatican-city/news/2026-05/vesak-greeting-peace-exists-it-wants-to-dwell-within-us.html